

Curtea de Apel Cahul - instanță de insolvență.
Judecător- Petrov Ruslan

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecători

Svetlana Filincova
Sveatoslav Moldovan
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cantemir,

în procesul de insolvență a gospodăriei țărănești "Cozma Aurel",

împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 prin care s-a aprobat bilanțul de lichidare a debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel" s-a încetat procesul de insolvență împotriva acesteia, s-a descărcat debitorul gospodăria țărănească "Cozma Aurel" de obligațiile pe care le avea și s-a radiat debitorul din Registrul de stat al persoanelor juridice,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2015 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cantemir a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență a gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" prin care a solicitat intentare procesul de insolvență față de gospodăria țărănească "Cozma Aurel" și de a încasa din contul gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" restanța în mărime de 355 111,06 lei precum și numirea lui Bunescu Gheorghe în calitate de administrator provizoriu (f.d. 1,2).

În motivarea cererii au indicat că gospodăria țărănească "Cozma Aurel" la data depunerii cererii introductive generează o datorie față de bugetul public național în mărime de 335 111.06 lei. Datoria în cauză s-a format pe parcursul activității întreprinderii și este formată din:

- Impozitul funciar pe terenuri cu destinație agricolă – 1.15 lei;
- Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător – 57142,93 lei;
- Taxa pe valoare adăugată – 215087,46 lei;
- Taxa pentru amenajarea teritoriului – 69,52 lei;
- Amenzi serviciul fiscal – 628100,00 lei.

Din momentul apariției acestei datorii, Inspectoratul Fiscal pe raionul Cantemir a întreprins toate măsurile pentru a încasa suma dată la bugetul public național, însă nu a fost încasat. Debitorul de mai mult timp nu desfășoară activitatea economică.

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 18 martie 2016 s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cantemir cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de întreprinderea debitor gospodăria țărănească "Cozma Aurel", s-a constatat insolabilitatea debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel" și s-a intentat procedura de insolabilitate, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel", s-a desemnat în funcția de lichidator al debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel", întreprinderea individuală "Bunescu Gheorghe", s-a ridicat organelor de conducere ale debitorului gospodăria țărănească "Aurel Cozma" dreptul de administrare și s-a obligat lichidatorul la preluarea în gestiune de la debitor și de la fondatorii debitorului toate activele și actele necesare lichidării debitorului. De asemenea s-a ridicat de la organele de conducere ale debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel" dreptul de administrare și s-a obligat lichidatorul la preluarea în gestiune de la debitor și de la fondatorii debitorului toate activele și actele necesare lichidării debitorului, s-a obligat lichidatorul până la 03 mai 2016 să prezinte tabelul definitiv al creanțelor debitorului (f.d.50-51).

La 18 martie 2016 lichidatorul gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" a depus raportul privind executarea hotărârii Curții de Apel Cahul din 18 martie 2016 prin care a solicitat de a dispune prin încheiere încasarea remunerării lichidatorului și a cheltuielilor suportate pe întreaga perioadă de administrare în beneficiul contului fondatorului debitorului gospodăria țărănească "Cozma Aurel" (f.d. 153-155).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 s-a admis cererea lichidatorului Bunescu Gheorghe privind stabilirea remunerăției, s-a stabilit remunerația lichidatorului Bunescu Gheorghe pentru perioada de îndeplinire a funcțiilor în sumă de 40 250 lei, în pricina la cererea depusă de inspectoratul fiscal de stat Cantemir cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința gospodăriei țărănești "Cozma Aurel", s-a încasat de la Cozma Aurel în beneficiul lichidatorului Bunescu Gheorghe, suma de 40 250 lei cu titlul de remunerație și cheltuieli suportate pe perioada de administrare (f.d. 166-167).

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 s-a aprobat bilanțul de lichidare a debitorului gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" raportul final al lichidatorului Bunescu Gheorghe, s-a încetat procesul de insolabilitate față de debitorul gospodăria țărănească "Cozma Aurel", s-a descărcat debitorul gospodăria țărănească "Cozma Aurel" de obligațiile pe care le avea înainte de intrare în procedura falimentului, s-a radiat debitorul gospodăria țărănească "Cozma Aurel" din Registrul de stat al persoanelor juridice, s-a obligat lichidatorul Bunescu Gheorghe să publice dispozitivul prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în termen de 10 zile din data adoptării (f.d. 168).

La 12 august 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cantemir a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 și trimiterea pricinii la rejudecare în instanță de apel.

În motivarea cererii de recurs a menționat că, prin hotărîrea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 s-a constatat faptul că, nu există teme de atragere la răspundere subsidiară a administratorului gospodăriei țărănești ”Cozma Aurel”.

În acest sens, au menționat că, în temeiul art. 248 din Legea insolvenței, fondatorul gospodăriei țărănești urma să fie atras la răspundere subsidiară pentru deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului și nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14.

Cît privește nedepunerea cererii introductive, au menționat că, debitorul a fost notificat de către Inspectoratul Fiscal de Stat Cantemir cu privire la obligația depunerii cererii introductive și din motivul nedepunerii a fost sancționat în conformitate cu prevederile art. 288 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

Totodată, conform extraselor din Registrul bunurilor imobile, precum și din informația prezentată de Primăria satului Lărguța, r-nul Cantemir, debitorul dispune de bunuri imobile, precum și de bunuri mobile – mijloace de transport, de model T150K, număr de înmatriculare CTA 769, de model Ford Tranzit, nr. de înmatriculare CTAH 035.

Prin urmare, există teme legal de atragere la răspundere subsidiară, ceea ce nu a fost luat în considerație de către instanța de judecată. Fapt care a condus la aplicarea eronată a normelor de drept.

Suplimentar au menționat că, conform informației din Registrul bunurilor imobile, bunurile respective sunt gajate de către banca comercială ”Moldindconbank” societate pe acțiuni, însă conform materialelor din dosar se constată că, creditorul respectiv nu a participat în proces, prin ce au fost admise încălcarea drepturilor acestuia.

În final au menționat că, instanța de apel, la emiterea deciziei din 22 iulie 2016 a interpretat în mod eronat legea, neaplicînd la judecarea pricinii normele de drept aferente și corespunzătoare, precum și nu a examinat complex circumstanțele cauzei, prin care fapt a emis o decizie neîntemeiată, care este pasibilă de a fi casată cu emiterea pricinii la rejudecare de către un alt complet de judecată, pentru erorire judiciare admise de către instanță să fie corectate (f.d. 185-186).

La 27 septembrie 2016 avocatul Andrei Stratu în interesele gospodăriei țărănești ”Cozma Aurel” a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea acestuia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012 hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Analizînd termenul de depunere a recursului, instanța de recurs a constatat că, Curtea de Apel Cahul a emis hotărîrea la 22 iulie 2016. Recursul a fost depus la 12 august 2016, respectiv recursul se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Curtea de Apel Cahul a examinat pricina cu respectarea normelor de drept material și procedural. Astfel recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 27 alin. (3) din Legea nr. 1353 din 03 noiembrie 2000 privind gospodăriile țărănești (de fermieri) particularitățile lichidării gospodăriei țărănești în cazul insolvenței ei sînt definite în legislația privind falimentul.

În acest sens, art. 232-235 din Legea insolvenței reglementează particularitățile insolvenței gospodăriei țărănești (de fermieri), fără a fi reglementate și particularitățile de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere, fapt din care rezultă că se aplică prevederile generale din Legea insolvenței.

Prin urmare, conform art.5 alin.(5) lit. f) Legea insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competente ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sînt tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvența debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvîrșite de aceștia.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora *le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței, lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere.* Articolul 247 alin. (1) din Legea insolvenței, statuează că, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea privind gospodăriile țărănești (de fermieri), conducător al gospodăriei țărănești este fondatorul, iar în cazul eliberării fondatorului din funcție, unul dintre membri care a atins vîrsta de 18 ani și are capacitate de exercițiu deplină, ales de ceilalți membri ai gospodăriei.

Prin raportul lichidatorului gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" privind executarea hotărîrii Curții de Apel Cahul din 18 martie 2016, Bunescu Gheorghe a solicitat încasarea remunerației lichidatorului și a cheltuielilor suportate pe întreaga perioadă de administrare în beneficiul lui Bunescu Gheorghe în sumă de 40 250 lei, în mod solidar din contul fondatorului debitorului gospodăriei țărănești "Cozma Aurel" (f.d.153-55).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 22 iunie 2016 s-a admis cererea lichidatorului Bunescu Gheorghe privind stabilirea remunerației, s-a stabilit

remunerarea lichidatorului Bunescu Gheorghe, pentru perioada de exercitare a funcțiilor în sumă de 40 250 lei, s-a încasat de la Cozma Aurel în beneficiul lichidatorului Bunescu Gheorghe, suma de 40 250 lei, cu titlul de remunerație și cheltuieli suportate pe perioada de administrare (f.d. 166-167).

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 240 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Respectiv, din prevederile art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, lichidatorul gospodăriei țărănești urma să în înainteze cerere de atragere la răspundere subsidiară a fondatorului debitorului, or în speță nu a fost înaintată o asemenea cerere.

Distinct de cele expuse, menționăm că pe lângă cele stipulate în art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, tot la art. 248, legea stabilește acțiunile pentru care membrii organelor de conducere și/sau de supraveghere pot fi atrași la răspundere subsidiară și anume:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;
- f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;
- g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;
- h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14;
- i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Prin urmare Legea insolvenței, stabilește **3 condiții cumulative** pentru atragerea la răspundere subsidiară și anume:

- persoana să fie membru al organului de conducere și/sau supraveghere a societății insolvente;
- apariția stării de insolvență să fie imputabilă acestora;
- să comită una din acțiunile stipulate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței.

Cu referire la imputabilitatea stării de insolvență membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere instanța de recurs relevă următoarele:

Articolul 15 alin. (1) din Legea insolvenței, statuează că, în cazul insolvenței debitorului *din culpa* fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor

organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Respectiv, la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere, instanța de insolvabilitate urmează să constate culpa acestora ca o condiție obligatorie.

Culpa, urmează să fie constatată reieșind din elementele obligatorii a răspunderii materiale: fapta ilicită, prejudiciu și urmările prejudiciabile.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi. Articolul 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, art. 66 alin. (1) lit. a) din Legea insolvabilității prevede că, lichidatorul examinează activitatea debitorului asupra căruia se inițiază procedura de insolvabilitate în raport cu situația de fapt, întocmirea unui raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, menționîndu-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, prezentarea acestui raport instanței de insolvabilitate în termenul stabilit de ea.

Prin urmare, lichidatorul urma să prezinte un raport amănunțit cu privire la cauzele și împrejurările care au dus la insolvabilitate în care să fie reflectat: fapta ilicită, prejudiciul cauzat, legătura de cauzalitate și culpa aducerii la insolvabilitate a membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere or, instanța de judecată urmează să cerceteze probe concludente și pertinente în acest sens cu respectarea principiului disponibilității, contradictorialității și dreptului la apărare a debitorului.

Cu referire la faptul că fondatorul debitorului dispune de bunuri din care ar putea fi executată creanța instanța de recurs menționează următoarele.

În conformitate cu art. 4 alin. (2) din Legea cu privire la gospodăriile țărănești (de fermieri), membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit Codului de procedură civilă, nu fac obiectul urmăririi.

În conformitate cu art. 234 alin. (1) din Legea insolvabilității, în cazul intentării procedurii simplificate a falimentului gospodăriei țărănești (de fermier), masei debitoare i se atribuie bunurile aflate în proprietate comună a membrilor gospodăriei, inclusiv plantațiile, instalațiile de irigare, animalele productive și de lucru, păsările, tehnica și utilajele, mijloacele de transport, inventarul și alte bunuri, procurate pentru gospodărie din mijloacele comune ale membrilor ei, dreptul de arendă a terenurilor și alte drepturi patrimoniale proprietate a debitorului, care pot fi evaluate în bani.

Acest fapt se verifică de către instanța de insolvabilitate în cadrul ședinței de judecată cu prezentarea probelor necesare în acest sens.

Cît privește certificatul eliberat de Primăria Lărguța, r-nul Cantemir prin care s-a confirmă că Cozma Aurel deține terenuri agricole, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 321 alin. (2) din Codul civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în Registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Respectiv, nu a fost prezentată nici o probă în acest sens.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că instanța de apel a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, a dat o apreciere justă probelor administrate, a aplicat corect normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține hotărîrea instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art.445 alin.1 lit. a) din Codul de procedură civilă Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cantemir.

Se menține hotărîrea Curții de Apel Cahul din 22 iulie 2016 pronunțată în cadrul procesului de insolabilitate a gospodăriei țărănești ”Cozma Aurel” prin care s-a aprobat bilanțul de lichidare a debitorului gospodăria țărănească ”Cozma Aurel,, s-a încetat procesul de insolabilitate împotriva acesteia, s-a descărcat debitorul gospodăria țărănească ”Cozma Aurel” de obligațiile pe care le avea și s-a radiat debitorul din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

